

2019 Rhif (Cy.)

**GOFAL CYMDEITHASOL,
CYMRU**

**Rheoliadau Gwasanaethau Cymorth
Mabwysiadu (Cymru) 2019**

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Rheoliadau hyn wedi eu gwneud o dan Ddeddf Mabwysiadu a Phlant 2002 ("Deddf 2002"). Mae adran 2(6) o Ddeddf 2002 yn darparu bod cwnsela, cyngor a gwybodaeth, ac unrhyw wasanaethau eraill a ragnodir gan reoliadau, mewn perthynas â mabwysiadu, yn wasanaethau cymorth mabwysiadu. Mae rheoliad 3(1) o'r Rheoliadau hyn yn rhagnodi gwasanaethau sy'n wasanaethau cymorth mabwysiadu.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. O ganlyniad, lluniwyd asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn. Gellir cael copi oddi wrth: Yr Adran Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ.

2019 Rhif (Cy.)

**GOFAL CYMDEITHASOL,
CYMRU**

**Rheoliadau Gwasanaethau Cymorth
Mabwysiadu (Cymru) 2019**

Gwnaed 17 Chwefror 2019

*Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol
Cymru* 19 Chwefror 2019

Yn dod i rym 29 Ebrill 2019

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn drwy arfer y pwerau a roddir gan adran 2(6)(b) o Ddeddf Mabwysiadu a Phlant 2002(1).

Enwi a chychwyn

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Gwasanaethau Cymorth Mabwysiadu (Cymru) 2019.

(2) Daw'r Rheoliadau hyn i rym ar 29 Ebrill 2019.

Dehongli

2. Yn y Rheoliadau hyn—

ystyr “Deddf 2002” (“*the 2002 Act*”) yw Deddf Mabwysiadu a Phlant 2002;

ystyr “person perthynol” (“*related person*”) yw—

(a) perthynas o fewn ystyr “relative” yn adran 144(1) o Ddeddf 2002, neu

---

(1) 2002 p. 38; mae adran 144(1) o Ddeddf 2002 yn diffinio “regulations” fel rheoliadau a wneir gan y Gweinidog priodol, oni bai ei bod yn ofynnol i'r Arglwydd Ganghellor, yr Ysgrifennydd Gwladol neu'r Cofrestrydd Cyffredinol eu gwneud. Mae adran 144(1) yn diffinio mai'r “appropriate Minister” (“y Gweinidog priodol”) o ran Cymru yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Trosglwyddwyd y pŵer a roddwyd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru i wneud rheoliadau o dan Ddeddf 2002 i Weinidogion Cymru yn rhinwedd paragraff 30 o Atodlen 11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32).

- (b) unrhyw berson y mae gan y plentyn mabwysiadol berthynas ag ef yr ymddengys i'r awdurdod lleol ei bod yn fuddiol i les y plentyn gan roi sylw i'r materion y cyfeirir atynt yn is-baragraffau (i) i (iii) o adran 1(4)(f) o Ddeddf 2002;

ystyr “plentyn mabwysiadol” (*“adoptive child”*) yw plentyn sy'n blentyn mabwysiadol drwy asiantaeth neu'n blentyn mabwysiadol heb fod drwy asiantaeth;

ystyr “plentyn mabwysiadol drwy asiantaeth” (*“agency adoptive child”*) yw plentyn—

- (a) mewn cysylltiad ag ef y mae asiantaeth fabwysiadu wedi penderfynu yn unol â rheoliad 19 o Reoliadau Asiantaethau Mabwysiadu (Cymru) 2005(1) y dylid ei leoli ar gyfer ei fabwysiadu,
- (b) y mae asiantaeth fabwysiadu wedi ei leoli ar gyfer ei fabwysiadu, neu
- (c) sydd wedi cael ei fabwysiadu ar ôl cael ei leoli ar gyfer ei fabwysiadu gan asiantaeth fabwysiadu;

ystyr “plentyn mabwysiadol heb fod drwy asiantaeth” (*“non-agency adoptive child”*) yw plentyn—

- (a) mewn cysylltiad ag ef y mae person—
  - (i) wedi rhoi hysbysiad o dan adran 44 o Ddeddf 2002 o'i fwriad i wneud cais am orchymyn mabwysiadu, a
  - (ii) nad yw'n rhiant geni nac yn llys-riant i'r plentyn, neu
- (b) sydd wedi cael ei fabwysiadu gan berson—
  - (i) nad yw'n rhiant geni i'r plentyn, a
  - (ii) nad oedd yn llys-riant i'r plentyn cyn iddo fabwysiadu'r plentyn,

ond nid yw'n cynnwys plentyn mabwysiadol drwy asiantaeth;

ystyr “rhiant mabwysiadol” (*“adoptive parent”*) yw person—

- (a) y mae asiantaeth fabwysiadu wedi penderfynu yn unol â rheoliad 34(1) o Reoliadau Asiantaethau Mabwysiadu (Cymru) 2005 ei fod yn rhiant mabwysiadol addas i blentyn penodol,
- (b) y mae asiantaeth fabwysiadu wedi lleoli plentyn gydag ef ar gyfer ei fabwysiadu,

---

(1) O.S. 2005/1313 (Cy. 96). a ddiwgiwyd gan O.S. 2009/1892, 2012/1905 (Cy. 232) a 2014/852; mae offerynnau diwygio eraill ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol.

- (c) sydd wedi rhoi hysbysiad o dan adran 44 o Ddeddf 2002 o'i fwriad i wneud cais am orchymyn mabwysiadu ar gyfer plentyn,
- (d) sydd wedi mabwysiadu plentyn, neu
- (e) sydd wedi mabwysiadu plentyn sydd wedi cyrraedd 18 oed ar ôl hynny,

ond nid yw'n cynnwys person sy'n llys-riant i'r plentyn neu'n rhiant geni i'r plentyn neu a oedd yn llys-riant i'r plentyn cyn iddo fabwysiadu'r plentyn.

Gwasanaethau cymorth mabwysiadu

3.—(1) At ddibenion adran 2(6)(b) o Ddeddf 2002 mae'r gwasanaethau a ganlyn wedi eu rhagnodi fel gwasanaethau cymorth mabwysiadu—

- (a) cynhorthwy i rieni mabwysiadol, plant mabwysiadol, a phersonau perthynol mewn perthynas â threfniadau ar gyfer cyswllt rhwng plentyn mabwysiadol a rhiant geni neu berson perthynol i'r plentyn mabwysiadol;
- (b) gwasanaethau y gellir eu darparu mewn perthynas ag anghenion therapiwtig plentyn mewn perthynas â mabwysiadu'r plentyn;
- (c) cynhorthwy at ddiben sicrhau bod y berthynas rhwng plentyn a rhiant mabwysiadol y plentyn yn parhau, gan gynnwys—
  - (i) hyfforddiant ar gyfer y rhiant mabwysiadol at ddiben diwallu unrhyw anghenion arbennig y plentyn sy'n codi o'r mabwysiad hwnnw, a
  - (ii) yn ddarostyngedig i baragraff (3), gofal seibiant;
- (d) cynhorthwy pan amharwyd ar drefniant neu leoliad mabwysiadu neu pan fo perygl y bydd hynny yn digwydd, gan gynnwys—
  - (i) cyfryngu, a
  - (ii) trefnu a chynnal cyfarfodydd i drafod achosion o amharu ar fabwysiadu neu leoliadau;
- (e) cynhorthwy i bersonau mabwysiedig sydd wedi cyrraedd 18 oed i gael gwybodaeth mewn perthynas â'u mabwysiad neu i hwyluso cyswllt rhwng y personau hynny a'u perthnasau;
- (f) cynhorthwy i berthnasau personau mabwysiedig sydd wedi cyrraedd 18 oed i gael gwybodaeth mewn perthynas â'r mabwysiad hwnnw neu i hwyluso cyswllt rhwng y personau hynny a'r person mabwysiedig;
- (g) gwasanaethau i alluogi grwpiau o blant mabwysiadol, rhieni mabwysiadol a rhieni

geni neu gyn-warcheidwaid plentyn mabwysiadol i drafod materion sy'n ymwneud â mabwysiadu.

(2) At ddibenion paragraff (1)(e) ac (f), ystyr “perthynas” yw unrhyw berson a fyddai, oni bai am ei fabwysiad, yn perthyn i'r person mabwysiedig drwy waed, gan gynnwys hanner gwaed neu briodas.

(3) At ddibenion paragraff (1)(c)(ii), rhaid i ofal seibiant sy'n darparu llety fod yn llety a ddarperir gan neu ar ran awdurdod lleol o dan adran 81 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014(1) neu gan sefydliad gwirfoddol o dan adran 59 o Ddeddf Plant 1989(2).

Julie Morgan

Y Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau
Cymdeithasol o dan awdurdod y Gweinidog Iechyd a
Gwasanaethau Cymdeithasol, un o Weinidogion
Cymru
17 Chwefror 2019

---

(1) 2014 dccc 4.
(2) 1989 c. 41.